

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 28.6.2006
KOM(2006) 348 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET OCH FÖRETRÄDARNA
FÖR MEDLEMSSTATERNAS REGERINGAR, FÖRSAMLADE I RÅDET**

**om riktlinjer för kommissionen avseende översynen av avtalet om handel, utveckling
och samarbete mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan,
och Republiken Sydafrika, å andra sidan**

MOTIVERING

Avtalet om handel, utveckling och samarbete mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Sydafrika, å andra sidan (nedan kallat "avtalet") undertecknades i oktober 1999 och har till vissa delar tillämpats provisoriskt sedan den 1 januari 2000. Sedan alla parter ratificerat avtalet trädde det till fullo i kraft den 1 maj 2004.

I artikel 103 fastställs att avtalet skall ses över inom fem år från dess ikraftträdande i syfte att ta ställning till eventuella följder av andra ordningar som kan påverka avtalet. Till dessa "andra ordningar" som avtalets författare hade i åtanke hör otvivelaktigt Cotonouavtalet, som också har setts över. Enligt artikel 18 i avtalet skall gemenskapen och Sydafrika överväga ytterligare steg i liberaliseringen av handeln mellan dem och göra en översyn av handelsbestämmelserna, särskilt av de tullar som gäller för produkterna på avtalets "väntelistor", dvs. produkter som inom ramen för avtalet omfattas av en begränsad handelsliberalisering eller ingen alls. Enligt artikel 30 skall parterna sträva efter att utvidga avtalets räckvidd i syfte att ytterligare liberalisera handeln med tjänster.

Enligt artikel 97.3 skall samarbetsrådet ha befogenhet att fatta beslut i alla frågor som omfattas av avtalet, och genom artikel 106.1 ges samarbetsrådet befogenhet att besluta om ändringsförslag som lagts fram av en avtalspart. Dessa bestämmelser bör ligga till grund för den föreslagna översynen.

Under 2004 gjorde kommissionen, medlemsstaterna och Sydafrika en översyn av avtalet, som i första hand, men inte enbart, avsåg de avsnitt som tillämpades provisoriskt. Denna översyn ledde till att samarbetsrådet den 23 november 2004 antog "gemensamma slutsatser" med allmänna riktlinjer för en översyn av avtalet. I de gemensamma slutsatserna rekommenderas bland annat att den politiska dialogen mellan parterna "utvidgas till att omfatta diskussioner om nyare politiska frågor som massförstörelsevapen, kampen mot terrorism och den internationella brottmålsdomstolen" och att "ömsesidig handelsliberalisering fortsätter och eventuellt påskyndas med beaktande av båda sidornas särintressen, den regionala dimensionen och tidsschemat för de pågående förhandlingarna om det ekonomiska partnerskapsavtalet i södra Afrika".

Med utgångspunkt i dessa gemensamma slutsatser har tjänstemän vid kommissionen och medlemsstaternas företrädare i rådets arbetsgrupp för AVS-frågor fortsatt diskussionerna om en översyn av avtalet och närmare avgränsat översynens räckvidd och syften.

Den allmänna bedömning som kommissionens tjänstemän gjort när det gäller de ändringar i avtalet som rekommendationerna i de gemensamma slutsatserna föranleder är att någon genomgripande omarbetning av avtalet inte är nödvändig. Avtalet behöver dock aktualiseras så att det avspeglar de nya politiska och säkerhetsrelaterade bestämmelserna i det reviderade Cotonouavtalet, behovet av ytterligare handelsliberalisering och samarbete på handelsrelaterade områden samt behovet av att i högre grad beakta miljöaspekterna, och dessutom bör ordalydelsen i vissa artiklar om ekonomiskt samarbete och samarbete på andra områden aktualiseras.

Kommissionen kommer efter att ha förhandlat med de sydafrikanska myndigheterna att för rådet lägga fram ett mera detaljerat förslag i form av ett beslut av samarbetsrådet i enlighet med artikel 300.2 andra stycket i EG-fördraget.

Kommissionen föreslår därför att rådet utfärdar de bifogade riktlinjerna för översyn av avtalet.

FÖRESLAGNA RIKTLINJER FÖR ÖVERSYN AV AVTALET OM HANDEL, UTVECKLING OCH SAMARBETE

1. INLEDNING

Avtalet om handel, utveckling och samarbete mellan Europeiska gemenskapen och dess medlemsstater, å ena sidan, och Republiken Sydafrika, å andra sidan (nedan kallat "avtalet") undertecknades i oktober 1999 och har till vissa delar tillämpats provisoriskt sedan den 1 januari 2000. Sedan alla parter ratificerat avtalet trädde det till fullo i kraft den 1 maj 2004.

I artikel 103 fastställs att avtalet skall ses över inom fem år från dess ikraftträdande i syfte att ta ställning till eventuella följder av andra ordningar som kan påverka avtalet. Till dessa "andra ordningar" som avtalets författare hade i åtanke hör otvivelaktigt Cotonouavtalet, som också har setts över.

Enligt artikel 18 i avtalet skall gemenskapen och Sydafrika överväga ytterligare steg i liberaliseringen av handeln mellan dem och göra en översyn av handelsbestämmelserna, särskilt av de tullar som gäller för produkterna på avtalets "väntelistor", dvs. produkter som inom ramen för avtalet omfattas av en begränsad handelsliberalisering eller ingen alls. I artikel 30.4 föreskrivs att målet att "ytterligare liberalisera handeln med tjänster" skall bli föremål för en första granskning av samarbetsrådet senast fem år efter avtalets ikraftträdande.

Den översyn av avtalet som kommissionen, medlemsstaterna och Sydafrika gjorde under 2004 ledde till att samarbetsrådet den 23 november 2004 antog "gemensamma slutsatser" med allmänna riktlinjer för en översyn av avtalet.

2. SYFTET MED DEN FÖRESLAGNA ÖVERSYNEN

Avtalet om handel, utveckling och samarbete utgör fortfarande på det hela taget en god grund för samarbetet mellan de avtalsslutande parterna. Under de senaste sex åren har ingen av parterna uttryckt någon avsikt att göra några mera genomgripande ändringar av avtalstexten.

I linje med artiklarna 18, 30 och 103 i avtalet bör syftet med översynen vara att undersöka möjligheterna att ytterligare liberalisera handeln och att bringa avtalet i överensstämmelse med nyare internationella åtaganden, som gjorts t.ex. i samband med det reviderade Cotonouavtalet, Internationella brottmålsdomstolen och den globala kampen mot terrorism. Översynen utgör också ett tillfälle att i högre grad integrera miljödimensionen i avtalet, bland annat när det gäller miljökonsekvenserna av den utökade varuhandeln, och aktualisera ordalydelsen i vissa av bestämmelserna.

3. FRÅGOR SOM BÖR ÖVERVÄGAS

Mot bakgrund av det ovanstående anser kommissionen att en ändring bör övervägas på följande punkter:

- I ingressen bör en uttrycklig hänvisning till utvecklingsmålen i FN:s millenniedeklaration tas in.
- I avdelning I bör, när det gäller den politiska dialogen, avtalet bringas i överensstämmelse med rådets bestämmelser om inbegripande i internationella avtal av hänvisningar till kampen mot terrorism, Internationella brottmålsdomstolen, icke-spridning av massförstörelsevapen och andra internationella åtaganden.
- I avdelning II (Handel) och dess bilagor bör ytterligare handelsliberalisering övervägas i enlighet med artikel 18. Dessutom krävs det smärre ändringar för att ännu oavgjorda handelsfrågor skall kunna lösas.
- I avdelning III (Handelsrelaterade frågor) behöver bestämmelserna om ursprungsregler, tjänstehandel och samarbete och ömsesidigt bistånd i tullfrågor tas upp till prövning.
- I avdelning IV (Ekonomiskt samarbete) bör man överväga att aktualisera ordalydelsen i bestämmelser om samarbete på energi-, transport- och jordbruksområdena och veterinär- och växtskyddsområdet.
- I avdelning V (Utvecklingssamarbete) behöver vissa genomförandebestämmelser bringas i överensstämmelse med kommissionens nya budgetförordning.
- I avdelning VI (Samarbete på andra områden) bör man överväga en aktualiserad eller helt ny ordalydelse i bestämmelser om kulturellt samarbete, samarbete på området rättvisa, frihet och säkerhet och samarbete för bekämpning av narkotika, penningtvätt och organiserad brottslighet. Dessutom bör en bestämmelse om samarbete om migration läggas till.
- I avdelning VIII bör systemet för tvistlösning göras mera effektivt när det gäller handel och handelsrelaterade frågor.

3.1. Millennieutvecklingsmålen

Syftet med den föreslagna ändringen

Att bekräfta parternas engagemang för dessa mål och säkerställa konsekvens med ingressen till det reviderade Cotonouavtalet.

Föreslagna ändringar

Ett skäl om millennieutvecklingsmålen bör läggas till i ingressen.

Berörda bestämmelser: Ingressen.

3.2. Säkerhetsfrågor

Syftet med den föreslagna ändringen

Att säkerställa konsekvens med de politiska åtaganden EU gjort när det gäller kampen mot terrorism (ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådets möte i Sevilla den 21–22 juni 2002), samarbete för att bekämpa spridning av massförstörelsevapen (rådets slutsatser av den 17 november 2003) och stöd för Internationella brottmålsdomstolen (gemensam ståndpunkt 2003/444/GUSP av den 16 juni 2003 och ordförandeskapets slutsatser från Europeiska rådets möte i Thessaloniki den 19–20 juni 2003). Att bringa avtalet i överensstämmelse med det reviderade Cotonouavtalet.

Föreslagna ändringar

- Ett rättsligt bindande åtagande att samarbeta för att bekämpa spridning av massförstörelsevapen, med beaktande av EU:s policydokument om införande av en klausul om icke-spridning i EU:s avtal med tredjeländer.
- Ett rättsligt bindande åtagande att bekämpa terrorism.
- En hänvisning i ingressen till ”EU:s och AVS-partnernas gemensamma engagemang för internationell rättvisa och kampen mot straffrihet” och till Romstadgan för Internationella brottmålsdomstolen, som trädde i kraft den 1 juli 2002, samt ett rättsligt bindande åtagande att samarbeta på detta område.
- Ett rättsligt bindande åtagande att samarbeta för att förhindra legosoldatverksamhet.

Berörda bestämmelser: Ingressen; nya bestämmelser i avdelning I.

3.3. Politisk dialog

Syftet med den föreslagna ändringen

Att bringa bestämmelserna i artikel 3 (Underlåtenhet att genomföra avtalet) och artikel 4 (Politisk dialog) i överensstämmelse med det reviderade Cotonouavtalet.

Föreslagna ändringar

I artikel 3.4 bör det införas ett åtagande att föra en uttömmande politisk dialog i enlighet med artikel 4 innan ”lämpliga åtgärder” vidtas. Artikel 4 bör bringas i överensstämmelse med den reviderade texten i artikel 8 i Cotonouavtalet.

Berörda bestämmelser: Artiklarna 3 och 4.

3.4. Ytterligare handelsliberalisering

Syftet med den föreslagna ändringen

Att införa nya bestämmelser om ytterligare, ömsesidig handelsliberalisering eller påskyndande av befintliga tidsplaner för liberalisering av varuhandeln (tullar som

gäller produkter på ”väntelistorna”), med beaktande av de bestämmelser som förhandlades fram under förhandlingarna mellan gemenskapen och Södra Afrikas utvecklingsgemenskap (SADC) om ett avtal om ekonomiskt partnerskap samt känsliga produkter för bägge sidorna. Säkerställa konsekvens med de bestämmelser som förhandlades fram under förhandlingarna mellan gemenskapen och SADC om ett avtal om ekonomiskt partnerskap.

Bakgrund samt problem som behöver lösas

De båda sidorna har utväxlat utförliga redogörelser för sina respektive önskemål när det gäller de handelsbestämmelser som behöver ses över. Det rör sig om två olika typer av ändringar:

- Dels de som syftar till att förbättra avtalet på områden där det redan finns åtaganden (huvudsakligen varuhandeln). I detta sammanhang skulle också vissa nödvändiga tekniska anpassningar av bilagorna kunna göras.
- Dels ändringar som syftar till att utvidga avtalets tillämpningsområde till områden som för närvarande inte täcks eller endast delvis täcks av avtalet; detta skulle kunna inbegripa ”WTO-plus”-åtaganden på en rad nya områden.

Föreslagna ändringar

Ytterligare liberalisering av varuhandeln (översyn av undantagna produkter och påskyndande av befintliga tidsplaner för liberaliseringen i artiklarna 11–15 och 17 samt de relevanta bilagorna). Nya rättsligt bindande åtaganden rörande en översyn av skyddsklausulen (artiklarna 16 och 24–26).

Berörda bestämmelser: Avdelning II och bilagorna I–VII, särskilt artiklarna 11–15 och 17 samt artiklarna 16 och 24–26.

3.5. Handelsrelaterade frågor

Syftet med den föreslagna ändringen

Att införa nya bindande åtaganden och utöka samarbetet på handelsrelaterade områden. Säkerställa konsekvens med de bestämmelser som förhandlades fram under förhandlingarna mellan gemenskapen och SADC om ett avtal om ekonomiskt partnerskap.

Bakgrund samt problem som behöver lösas

Dessa åtaganden kommer att främja ett regelbaserat marknadstillträde inom regionen. De kommer att öka insynen och förutsebarheten för marknadsaktörer, göra det lättare att se till att reglerna genomförs och befästa utvecklingen i regionen.

Föreslagna ändringar

Bindande åtaganden bör införas på sådana områden som tjänster (artiklarna 29–30) och investeringar (artiklarna 32–34), och nya åtaganden bör införas gällande offentlig upphandling (artikel 45).

Det utökade samarbetet och eventuella ytterligare åtaganden kommer också att gälla sådana områden som immateriella rättigheter (artikel 46), konkurrens (artiklarna 35–39), standardisering och bedömning av överensstämmelse samt tull (artiklarna 47–48). När det gäller ursprungsregler (artikel 28 och protokoll 1) kan det komma att krävas en översyn av vissa produktspecifika ursprungsregler för ett begränsat antal nomenklaturnummer.

Berörda bestämmelser: Avdelning III och protokoll 1.

3.6. Tvistlösning i fråga om handel och handelsrelaterade frågor

Syftet med den föreslagna ändringen

Att bringa systemet för tvistlösning i överensstämmelse med nyare praxis inom gemenskapen för att göra det mera effektivt.

Bakgrund samt problem som behöver lösas

Avtalets bestämmelser om tvistlösning innebar vid den tid då de förhandlades fram ett steg framåt, men de når inte upp till nivån i nyare avtal. Inom ramen för det nuvarande systemet kvarstår möjligheten att blockera förfaranden, och viktiga aspekter när det gäller efterlevnad står utanför reglerna.

Föreslagna ändringar

Systemet för tvistlösning bör, när det gäller handel och handelsrelaterade frågor, vidareutvecklas genom ett protokoll till avtalet, där principerna och förfarandena för tvistlösning anges närmare.

Berörda bestämmelser: Artikel 104.

3.7. Bestämmelser om ekonomiskt samarbete

Syftet med den föreslagna ändringen

Att bringa ordalydelsen i vissa bestämmelser i överensstämmelse med det aktuella synsättet och med gemenskapens rådande politik.

Bakgrund samt problem som behöver lösas

Avtalet om handel, utveckling och samarbete förhandlades fram i slutet av 1990-talet. När det gäller vissa frågor har EU:s politik och allmänna hållning vidareutvecklats. Vissa av de föreslagna ändringarna är små eller av teknisk karaktär och skulle normalt inte föranleda en ändring av avtalet. Men eftersom ändringar är nödvändiga i andra avsnitt, är det lämpligt att också aktualisera vissa sådana bestämmelser. En mera betydelsefull ändring föreslås när det gäller veterinär- och växtskyddsfrågor, då det har visat sig att dessa utgör ett viktigt handelshinder och det därför krävs ett utökat samarbete.

Föreslagna ändringar

De föreslagna ändringarna rör veterinär- och växtskyddsfrågor, energi, gruvdrift, transport, postväsendet och turism. Artikel 61 (Jordbruk) handlar om veterinär- och växtskyddsfrågor och om samarbete på jordbruksområdet. Förslaget går ut på att dela upp artikel 61 på två artiklar, med ökad tonvikt på miljöaspekterna i artikel 61 och med en ny artikel 61a som uttryckligen handlar om samarbete på veterinär- och växtskyddsområdet. När det gäller transport föreslås att artikel 59 delas upp, varvid den nya artikel 59a skall handla om samarbete på sjötransportområdet. Artikel 55 (Informationssamhället – telekommunikation och informationsteknik) bör aktualiseras för att ta hänsyn till bland annat den tekniska utvecklingen, slutsatserna från världstoppmötet om informationssamhället och sammanlänkningsavtalets gemenskapens och Sydafrikas forskningsnätverk. Mindre betydelsefulla ändringar avser ett utvidgat samarbete om energi, postväsende, gruvdrift och turism. Dessutom behöver miljökonsekvenserna av många av dessa bestämmelser beaktas.

Berörda bestämmelser: Artiklarna 56–61.

3.8. Utvecklingssamarbete

Syftet med den föreslagna ändringen

Vissa genomförandebestämmelser behöver bringas i överensstämmelse med rådets nya budgetförordning och med den föreslagna förordningen rörande utvecklingssamarbete¹ eller motsvarande rättsakt, när den väl antagits.

Bakgrund samt problem som behöver lösas

Avtalet innehåller vissa bestämmelser om genomförande av utvecklingssamarbetet som i praktiken har ersatts av kommissionens nya budgetförordning. De tillämpas de facto inte längre. Dessa bestämmelser bör anpassas, eftersom den allmänna budgetförordningen är tillämplig på alla områden.

Föreslagna ändringar

De bestämmelser som i praktiken har ersatts av budgetförordningen bör ses över.

Berörda bestämmelser: Avdelning V.

3.9. Samarbete på andra områden

Syftet med den föreslagna ändringen

Att bringa ordalydelsen i vissa bestämmelser i linje med det aktuella synsättet och med EU:s rådande politik. Att bygga ut bestämmelserna om sådana frågor som rättvisa, frihet och säkerhet, penningtvätt, narkotika och migration.

¹ KOM(2004) 629.

Bakgrund samt problem som behöver lösas

Avtalet om handel, utveckling och samarbete förhandlades fram i slutet av 1990-talet. EU:s politik och allmänna hållning när det gäller en rad frågor har utvecklats sedan dess. Bestämmelserna om kulturellt samarbete skulle kunna aktualiseras mot bakgrund av multilaterala åtaganden. Bekämpning av narkotika och penningtvätt behandlas i en enda artikel, vilket återspeglar det synsätt som rådde vid den tid då avtalet utformades. Eftersom dessa frågor numera anses som två separata frågor, om än nära sammanlänkade, bör bestämmelsen delas upp på två skilda artiklar, vars ordalydelse bör aktualiseras och även innehålla en hänvisning till finansiering av terrorism. Nya bestämmelser behöver införas om bekämpning av organiserad brottslighet och terrorism och om samarbete om migration. En mera eftertrycklig och aktualiserad ordalydelse behöver införas i bestämmelserna om miljö. Möjligheterna att utöka samarbetet på områdena miljö, sociala frågor, information, press och audiovisuella medier, uppgiftsskydd och hälsa skulle också kunna beaktas.

Föreslagna ändringar

En hänvisning till Unescos konvention om främjande av och skydd för mångfalden av kulturella uttryck bör införas i artikel 85, med sikte på ratificering och genomförande av konventionen. Artikel 90 bör delas upp på två artiklar, varvid artikel 90a bör gälla penningtvätt. Nya bestämmelser om denna fråga bör införas. Ordalydelsen i artiklarna 84, 86–89, 91 och 92 bör aktualiseras.

Berörda bestämmelser: Avdelning VI, artiklarna 84–92.